

(22.11.1978)

116

P r o j e k t

Tezy wystąpienia I Sekretarza KC PZPR Towarzysza Edwarda Gierka na moskiewskiej naradzie Doradczego Komitetu Politycznego Układu Warszawskiego

I. Ocena sytuacji międzynarodowej

1. Narada odbywa się w szczególnie ważnym momencie, gdy decydują się sprawy niezmiernie ważne dla kontynuacji polityki odprężenia, dla całego dalszego rozwoju sytuacji międzynarodowej.

2. Nakreślony w Programie Pokoju KPZR, zainicjowany i rozwijany przez kraje socjalistyczne kurs na odprężenie stał się w minionych latach dominującą tendencją w stosunkach międzynarodowych, przyniósł w nich doniosłe pozytywne zmiany. Życie w pełni potwierdziło i nadal potwierdza słuszność i dalekowzroczność tej linii, a przede wszystkim inicjatywnej i ofensywnej polityki leninowskiej, pokojowej polityki KPZR, której czołowym wyrazicielem jest Towarzysz Leonid Breżniew.

Linia ta pozwoliła przezwyciężyć najostrzejsze objawy "zimnej wojny", umacnia pozycję i rolę wspólnoty państw socjalistycznych na świecie, sprzyja walce międzynarodowego ruchu komunistycznego i robotniczego, sprzyja walce narodów o wolność i suwerenność, tworzy lepsze warunki dla wszystkich postępowych sił.

Nade wszystko jest to linia, za pomocą której siły socjalizmu realizują swą sformułowaną na międzynarodowych naradach historyczną misję uchronienia ludzkości od nowej wojny światowej i nuklearnej katastrofy, budowy trwałego pokoju.

2. Kluczowe znaczenie w dotychczasowym i dalszym postępie polityki odprężenia mają stosunki między ZSRR i USA, dialog i porozumienia zawierane między nimi. Nasze pełne poparcie dla pryncypialnej i mądrej polityki kierownictwa radzieckiego w tej kwestii. Nasze pełne poparcie dla stanowiska w sprawie SALT II.

3. Doniosłe znaczenie odprężenia w Europie, gdzie zostało najbardziej zaawansowane.

Historyczne znaczenie konferencji helsińskiej i jej Aktu Końcowego. Pozytywna ocena ich wpływu na stosunki i klimat w Europie.

Konieczność dalszej walki o pełną i integralną realizację Aktu Końcowego. Ocena Belgradu, konieczność ofensywnego przygotowywania spotkania w Madrycie, które powinno przynieść większy postęp.

Konieczność dalszej walki o ogólnoeuropejskie kongresy.

Znaczenie pomyślnego kształtowania stosunków dwustronnych. Rola i pozycja Francji; potrzeba umocnienia pokojowej współpracy nad Bałtykiem; potrzeba rozszerzenia dialogu z W. Brytanią, Włochami, Hiszpanią i innymi krajami.

W tym kontekście znaczenie utrzymania Watykanu na linii zainteresowania pokojem, odprężeniem, odwróceniem zagrożeń, jakie niesie wyścig zbrojeń.

Ważne znaczenie kontynuacji i pogłębiania procesu normalizacji stosunków z RFN, utrzymania polityki tego kraju w nurcie odprężenia.

II. Umacnianie układu sił

1. Wyjściową pozycją w polityce odprężenia i budowy bezpieczeństwa jest obrona i stałe umacnianie polityczno-terytorialnego porządku, który powstał w Europie i świecie w rezultacie drugiej wojny światowej i powojennego rozwoju. Jest to podstawowy warunek budowy trwałego pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego.

2. Wyjściową pozycją polityki odprężenia i fundamentalną przesłanką trwałego pokoju jest stałe umacnianie zbudowanego przez socjalizm nowego układu realnych sił w Europie i świecie.

3. W związku z tym szczególnej czujności i przeciwdziałania wymagają wszelkie tendencje do podważenia polityczno-terytorialnego porządku i zmiany układu sił.

Tendencje te widoczne są coraz bardziej w polityce nacjonalistycznych i odwetowych sił w RFN i w Japonii.

W ostatnim okresie zaktywizowały się dążenia tych sił w RFN do zdobycia kontroli nad Europą zachodnią i ożywienia problemu "zjednoczenia Niemiec".

Również w Japonii zaostrzyły się dążenia do jej pełnej remilitaryzacji oraz ekonomiczno-politycznej ekspansji. Widoczne to jest zwłaszcza po podpisaniu traktatu z Chinami.

4. Szczególnie negatywną rolę w całokształcie stosunków międzynarodowych odgrywa hegemonistyczny, antyodprężeniowy i w istocie antysocjalistyczny kurs kierownictwa chińskiego. Stawia ono na destabilizację całej sytuacji światowej, w tym na destabilizację pokojowych stosunków w Europie /przykłady - popieranie "zjednoczenia Niemiec", próby ożywiania starych sporów terytorialnych, narodowościowych itp, nawiązywanie NATO do zbrojeń, Europy zachodniej do politycznej i militarnej integracji/. Najbardziej jaskrawy przykład celów polityki ChRL - to hegemonistyczny nacisk na SR Wietnamu. Próby montowania antysocjalistycznego sojuszu z Japonią, zdobycia kontroli nad sprawami Korei itp.

5. Konieczność zachowania czujności wobec tych wszystkich tendencji do podważenia polityczno-terytorialnego porządku oraz zmiany układu sił w świecie.

III. Wężłowe znaczenie zahamowania wyścigu zbrojeń i otwarcia dróg ku rozbrojeniu

1. Słuszność wysunięcia tej sprawy na czołowe miejsce w Programie Pokoju KPZR i w walce o jego realizację.

Słuszność inicjatyw w tej kwestii wysuniętych wspólnie przez Układ Warszawski.

2. Pełna zgodność ze stanowiskiem ZSRR, iż na tej płaszczyźnie decydują się dziś losy polityki odprężenia, sprawa zachowania i umocnienia bezpieczeństwa międzynarodowego, uchronienie ludzkości od nowej wojny światowej.

Dlatego też musimy:

a/ Zdecydowanie i ofensywnie przeciwstawić się obecnemu wzmagananiu wyścigu zbrojeń przez siły imperialistyczne, zdemaskować jego cele.

b/ Zaktywizować działania na rzecz realizacji doniosłych inicjatyw ZSRR /pełne poparcie tych inicjatyw/.

c/ Zmobilizować wszystkie siły polityczne i społeczne do walki o położenie kresu wyścigowi zbrojeń i zapoczątkowanie rzeczywistego rozbrojenia.

3. Sprawa o najwyższej wadze, to zahamowanie wyścigu zbrojeń nuklearnych /nierozprzestrzenianie i umocnienie przestrzegania tego układu/; pełne poparcie dla inicjatyw radzieckich; ponowne forsowanie inicjatywy krajów UW z narady bukareszteńskiej.

4. Szczególne znaczenie niedopuszczenia do wprowadzenia broni neutronowej /szersza ocena tej sprawy i zagrożeń z nią związanych, propozycje dalszego ofensywnego przeciwdziałania wprowadzeniu tej broni/.

5. Znaczenie rozmów wiedeńskich. Konieczność politycznego nacisku, również za pomocą odwołania się do opinii publicznej, na rozpatrzenie czerwcowych propozycji krajów socjalistycznych.

IV. Walka o pokój w sferze ideologicznej

1. Ocena przyczyn i celów kampanii propagandowych przeciwko krajom socjalistycznym w sprawie praw człowieka. Konieczność bardziej ofensywnego podejścia do tej sprawy - socjalizm jako ideologia i ustrój praw człowieka.

2. Wysłunięcie na czoło jako fundamentalnego prawa narodu i ludzi - prawa do życia w pokoju. Rozwinięcie tej kwestii.

3. Sprawa wychowania społeczeństw, a zwłaszcza młodych pokoleń dla pokoju. Sens i cele naszej inicjatywy.

4. Nasz stosunek do sprawy wolności narodów - ofensywne przedstawianie socjalizmu jako ideologii i praktyki walki o nią /przeciwko kolonializmowi, rasizmowi, wszelkiej dominacji, o prawo do samookreślenia i rozwoju/.

V. Kluczowe warunki powodzenia w walce o odprężenie, bezpieczeństwo i pokój

1. Zespolenie z ZSRR, z jego leninowską polityką pokoju, współdziałanie z nią.

2. Konieczność zachowania i umacniania politycznej swartości i potencjału obronnego Układu Warszawskiego.

3. Konieczność dalszego pogłębienia koordynacji działań na arenie międzynarodowej - wspólnej linii i wspólnej jej realizacji.

4. W związku z tym potrzeba pełnej realizacji przyjętych ustaleń co do doskonalenia mechanizmów konsultacji, koordynacji i współdziałania krajów Układu Warszawskiego.

5. Doniosłe znaczenie pełnej realizacji i wzbogacania programu socjalistycznej integracji gospodarczej w RWPG.

- W związku z powyższymi rozwinięcie tezy, iż tylko w sojuszu i współdziałaniu możemy realizować zarówno wspólne cele, jak też żywotne interesy każdego z naszych krajów.

VI. Dialog ze wszystkimi siłami

Nasze dążenie do tego, by sprawę obrony i umocnienia pokoju uczynić największą, nadrzędną sprawą wszystkich narodów i ogólnoludzką. Humanistyczny charakter tego celu.

Potrzeba rozwijania dialogu z socjalistami, socjaldemokratami, chrześcijańską demokracją i innymi siłami pokojowymi i realistycznymi.

Potrzeba rozwinięcia dialogu i współpracy z ruchem krajów niezaangażowanych.

Budowa wielkiej koalicji pokoju, koalicji odprężenia i rozbrojenia.

Końcowy akcent:

Narada wkrótce po obchodach 61-lecia Rewolucji Październikowej. Dominujący i ciągle żywy wpływ jej idei na losy mas pracujących, na losy narodów /w tym kontekście

o 60-leciu niepodległości i 35-leciu ludowego WP/, na
nadrzędną sprawę pokoju.